

PRŮVODCE PUBLIKOVÁNÍM ODBORNÉHO ČLÁNKU PRO AUTORY

Neoddělitelnou součástí práce akademického a vědeckého pracovníka je prezentace výsledků jeho výzkumu ve vědecké komunitě. Tato prezentace se realizuje z velké části prostřednictvím publikování odborných textů v odborných časopisech, knihách nebo konferenčních sbornících. Kromě zveřejnění výsledků odborné práce pak publikování slouží pro posouzení a hodnocení odborné kvality nejen autorů, ale také celé fakulty a univerzity. Na základě hodnocení pak dochází k přerozdělování finančních zdrojů v rámci vědeckých institucí v ČR i na konkrétním pracovišti. Publikování vědeckých výsledků je tedy významnou činností vědeckého pracovníka.

Tento průvodce ve stručnosti popisuje jednotlivé fáze publikačního procesu (zaměřeno na publikování článku v odborném časopise), seznamuje se základními bibliometrickými ukazateli a personálními identifikátory. Při prezentování výsledku výzkumné činnosti prostřednictvím odborných článků je třeba vycházet z požadavků poskytnutého projektu a současně zohlednit podmínky hodnocení v rámci RIV.

Různé výsledky, i v rámci jednoho výzkumu, lze prezentovat ve více článcích, ale konkrétní data musí být vždy původní.

Při tvorbě vědeckého textu je třeba postupovat v souladu s [etickým kodexem ZČU](#) a dodržovat zásady spolehlivosti, čestnosti, zodpovědnosti, vyváženosti, originality a transparentnosti. Obvykle jsou tyto zásady dostupné v rámci pokynů každého kvalitního vydavatele (1).

Shrnutí zásad:

- Autoři publikují výsledky výzkumu srozumitelně, čestně, bez manipulace a falzifikace dat.
- Publikovaný text je originální, nebyl již publikován jinde, odkazuje na všechny použité zdroje a relevantní předchozí výzkum.
- Autoři přejímají zodpovědnost za publikovaný text.
- Autorství uváděné v článku pravdivě reflektuje podíl jednotlivce na publikovaném díle.

PROCES PUBLIKOVÁNÍ

Celý proces se skládá z několika fází:

1/ VÝBĚR ČASOPISU PRO PUBLIKOVÁNÍ

Výběr kvalitního časopisu pro vydání článku je důležitý krok, je třeba se vyhnout nedůvěryhodným nebo predátorským nakladatelstvím.

Podle čeho časopis vybírat? Nejdůležitější je tematická shoda mezi vaším článkem (výzkumem) a časopisem. Časopisy, které vycházejí v oblasti vašeho zájmu, můžete konzultovat s vašimi kolegy nebo je vyhledávat v databázích dle vámi zadaných kritérií. Je vhodné prostudovat několik posledních čísel vybraného časopisu a posoudit kvalitu a zaměření daného časopisu. Můžete k tomu využít univerzitou předplacené přístupy ([E-zdroje](#)), viz níže.

- **Kde publikovat, aby byl článek zahrnut do hodnocení v RIV?**

RIV je národní databáze shromažďující podklady pro hodnocení výsledků účelově i institucionálně podporovaného výzkumu a vývoje z celé ČR. Předání dat do RIV je jednou ze základních podmínek pro poskytnutí institucionálních prostředků na výzkum a vývoj z veřejných prostředků. Hodnocením VaV je pověřena Rada pro výzkum, vývoj a inovace.

Autoři evidují své výsledky do univerzitního systému [OBD](#), odkud se jednou ročně posílají do RIV. Odesílají se pouze ty výsledky, které splňují kritéria pro odeslání - viz [Metodika hodnocení 2025+](#). Tyto výsledky jsou zahrnuty do hodnocení a jsou tak zohledněny při následném poskytování prostředků pro ZČU.

Nejlépe [hodnocené](#) jsou články publikované v časopisech zařazených v databázích [Web of Science](#) a [SCOPUS](#), které mají v těchto databázích přiřazené indikátory [Article Influence Score](#), resp. [Scimago Journal Rank](#). Vedle těchto publikací jsou dále hodnocené i další druhy publikací (knihy, kapitoly v knize) a dalších výsledků včetně aplikovaných (patent, software, užitný nebo průmyslový vzor apod.).

Časopisy, které splňují [podmínky hodnocení VaVa v ČR](#), hledejte v databázích Web of Science a SCOPUS:

- Impaktované časopisy, tj. časopisy zahrnuté ve [Web of Science](#), naleznete v databázi [Journal Citation Reports](#) (součást WoS).
- Seznam časopisů zařazených do SCOPUS naleznete v seznamu Scopus "[Title list](#)".

- **Jak poznat kvalitní časopis?**

Vědecké časopisy jsou hodnoceny prostřednictvím tzv. [bibliometrických ukazatelů](#), které se považují za měřítka kvality. Vychází z citační analýzy, kdy se měří, které články nebo časopisy jsou více citovány než jiné.

- **Máte povinnost zajistit otevřený přístup ke svým publikacím?**

- Zjistěte si předem, zda vydavatel vyžaduje zaplatit poplatek za publikování (APC) a jaká je jeho výše.
- U vybraných vydavatelů můžete využít [tokeny](#) z transformačních licenčních smluv k úhradě APC poplatků.
- Můžete publikovat v [otevřeném časopise](#).
- Článek můžete uložit do [repozitáře](#), např. do [Digitální knihovny ZČU](#) probíhá automatický přenos plných textů přiložených v OBD
- Pokud uvažujete o uložení článku do repozitáře, uložení plného textu na své webové stránky nebo do sociálních sítí, zjistěte si předem politiku vydavatele vzhledem k autoarchivaci
- [Více o open access na ZČU](#)

- **Jak se vyhnout nedůvěryhodným / predátorským časopisům a konferencím?**

Na autory mohou cílit různé podvodné subjekty, které za úplatu nabízejí vydavatelské služby pochybné kvality. Často k tomu využívají hromadné maily či adresné nabídky k publikování v různých speciálních vydání. Může jít o predátorské časopisy, které pouze předstírají svoji odbornost a jejich hlavním cílem je vybírat poplatky od autorů. Odpovědnost za výběr kvalitního a důvěryhodného časopisu je vždy na autorovi. Porobnosti o příslušných kritériích jsou k dispozici: [Jak se vyhnout predátorských vydavatelům?](#)

2/ SEPSÁNÍ ČLÁNKU A DEDIKACE

- **Formální náležitosti odborného textu**

Při sepisování textu článku je třeba vždy dodržovat zásady pro psaní odborného textu, tedy zejména zachování obvyklé struktury odborného textu, tj. anotace nebo abstrakt (obvykle i v anglickém jazyce), úvod, metody, výsledky, diskuse, závěr, přílohy a citace zdrojů. Časopisy obvykle vyžadují využití konkrétního citačního stylu a často určují také strukturu finálního textu. Kromě toho mohou mít další technické požadavky na formát textu, obrázků a doprovodných materiálů. Více informací o citacích, rozdíly mezi citačními styly a doporučené nástroje k citování jsou k dispozici [na webových stránce UK ZČU k citacím](#).

- **Podmínky pro odeslání článku do RIV (dle metodiky)**

- Jde o původní (případně přehledový) článek zveřejněný v odborném periodiku (časopise), který prezentuje původní výsledky výzkumu a byl realizován autorem nebo týmem s afiliací ZČU.
- Článek má min. 2 strany bez reklam, obrázků atd. a je recenzovaný.
- Odborným periodikem se rozumí vědecký recenzovaný časopis s vědeckou redakcí, který vychází periodicky, má přidělen kód ISSN (resp. e-ISSN) a je vydáván v tištěné i elektronické nebo jen v elektronické podobě.

- **Dedikace**

Výsledky bývají často výstupem konkrétního projektu, tato skutečnost by měla být v textu reflektována. Z formálního hlediska jde zejména o tzv. dedikaci, tj. uvedení názvu a čísla projektu přímo v textu článku. Obvykle se uvádí v samostatném odstavci (Acknowledgment nebo Funding) nebo v poznámce pod čarou. Je velmi vhodné uvést poděkování i domovské instituci a prokázat tak vazbu mezi afiliací a dedikací.

3/ UVEDENÍ AUTORSTVÍ, POŘADÍ AUTORŮ, AFILIACE A PERSONÁLNÍ IDENTIFIKÁTORY

Mezi autory musí být vždy uvedeni všichni, kteří významným způsobem přispěli ke vzniku publikačního výstupu. Autor také přebírá veřejnou zodpovědnost za text studie nebo její příslušnou část (2). Za autora je považována osoba, která vlastním tvůrčím duševním úsilím vytvořila jedinečné dílo.

- **Pořadí autorů**

Pořadí autorů může odrážet lokální a oborové zvyklosti. Často bývá pořadí autorů určeno abecedně bez ohledu na míru přispění. Přesto je častou praxí, že pořadí autorů vypovídá o míře a důležitosti přispění k odbornému obsahu a designu publikace. Nad pořadím autorů se musí shodnout všichni uvedení autoři publikace ideálně ještě před jejím vznikem.

Pokud existuje více než jeden autor publikace, musí být stanoven tzv. korespondující autor (corresponding author), který dostává a dále distribuuje připomínky v rámci recenzního řízení.

- **Afiliace**

Každý článek či jiný publikovaný výsledek musí obsahovat příslušnost autora k Západočeské univerzitě. Jde o výsledky, které vznikly na základě pracovněprávního či studijního vztahu k univerzitě a autoři jsou povinni uvádět oficiální institucionální afiliaci.

- **Personální identifikátory**

Personální identifikátor autora umožňuje odlišit autory se stejným nebo podobným jménem a najít všechny publikace jednoho autora i přesto, že jeho jméno je v publikacích uváděno v různých variantách. Odpadají tak problémy způsobené diakritikou, používáním zkratk křestních jmen, duplicitou jmen, změnami příjmení apod. Většina vydavatelů požaduje personální identifikátory jako povinný údaj

Na Západočeské univerzitě jsou využívány personální identifikátory [ORCID](#), [ResearcherID](#), [Scopus Author ID](#).

4/ FORMÁLNÍ A JAZYKOVÁ KOREKTURA, KONTROLA ORIGINALITY

Článek by měl projít formální a jazykovou korekturou ještě před odesláním do redakce.

Pro jazykovou korekturu anglického textu je užitečný nástroj [Grammarly](#).

Autor má možnost provést předběžnou kontrolu podobnosti své práce (článku) v systému [Turnitin](#) (volba „žádný archiv“).

5/ ODESLÁNÍ TEXTU EDITOROVÍ ČASOPISU/NAKLADATELSTVÍ

Obvyklý postup při odesílání článku do časopisu:

- Registrace do rozhraní časopisu, je třeba mít založený alespoň [ORCID](#).
- V případě článku vydávaného v režimu [Open Access](#) prostudování licenčních a platebních podmínek.
- Odeslání manuskriptu do rozhraní (systému) časopisu a motivační dopis (Cover letter).
- Sepsání motivačního dopisu bývá považováno za slušnost, i když jeho odeslání není uvedeno v podmínkách časopisu. Správně napsaný motivační dopis může významně ovlivnit šance na přijetí článku do časopisu. Dopis bývá určen přímo šéfredaktorovi časopisu a má formální formu. Shrnuje, proč by měl článek vyjít v konkrétním časopise a jeho nejdůležitější myšlenky.

- Označení článku v systému jako odeslán (submitted).
- Dále jej editor může označit jako odmítnutý (rejected) nebo přijatý (accepted).
- Po přijetí editorem probíhá recenzní řízení (peer review), což je proces posuzování, kterým prochází vědecká práce před jejím vydáním.
- Výsledek recenzního řízení může mít tyto 4 podoby:
 - Odmítnut (Rejected)
 - Přijat beze změn (Accepted)
 - Přijat po zpracování menších změn (Accepted after minor revisions)
 - Přijat po zpracování větších změn (Accepted after major revisions)
- Přepřacování textu: v případě potřeby větších i menších změn probíhá komunikace s editorem, kde se autor vypořádává s komentáři recenzentů a zapracovává je do textu.
- Přijetí upraveného textu (Accepted): v tomto okamžiku některé časopisy posílají tzv. postprint k odsouhlasení autorem. Jak může autor naložit s postprintem, bývá uvedeno v podmínkách časopisu, často slouží pouze pro interní potřebu autora a neměl by se zveřejnit. Některé časopisy postprint povolují uložit v repozitáři.
- Vydání článku ve standardním čísle může trvat i rok, proto někdy vydává časopis již schválenou verzi článku na svých stránkách online jako tzv. Early Access, Early View, Online First, případně s jiným označením. Nejde ale stále ještě o finálně vydanou verzi.
- Vydání článku (vydavatelská verze) v konkrétním čísle časopisu s uvedením ročníku (Volume) a čísla (Issue): až v tuto chvíli je možné článek považovat za finálně vydaný.

6/ EVIDENCE ČLÁNKU DO SYSTÉMU OBD

Po finálním vydání článku je autor povinen tuto informaci uvést do 30 dnů do univerzitního systému [OBD](#), který slouží pro evidenci publikační činnosti a přes který se posílají výsledky do národního systému RIV. [Více o evidenci výsledků v OBD](#).

7) EVIDENCE OTEVŘENÝCH DAT, DATA MANAGEMENT PLAN

Na mezinárodní i národní úrovni je požadován nejen otevřený přístup k publikačním výstupům, ale i k výzkumným datům. K ukládání a evidenci dat generovaných během výzkumu slouží na ZČU [Datový repozitář](#). Data se do něj ukládají prostřednictvím publikační databáze OBD. Návod na to, jak data uložit, včetně doporučených zásad, která by měla splňovat najdete [zde](#).

Pro efektivní správu a ochranu dat se připravuje [Data Management Plan](#). Jedná se o dokument, který popisuje celý životní cyklus výzkumných dat, tj. jak budou výzkumná data generována, organizována, sdílěna a zabezpečena. Jelikož dokument reflektuje nakládání s daty nejen po dobu trvání výzkumu, ale i po jeho skončení, je nezbytné ho průběžně aktualizovat.

Při psaní DMP je možné využít některé z nástrojů na jeho tvorbu např. [Data Stewardship Wizard](#), [DMP Online](#) nebo [Argos](#). Tyto nástroje kromě zhodnocení naplnění FAIR principů nabízejí rovněž možnost generování DMP v šablonách doporučovaných některými poskytovateli financí.

ZDROJE:

1. ELSEVIER. Policies & guidelines. Online. Elsevier, c2026. Dostupné z: <https://www.elsevier.com/authors/journal-authors/policies-and-ethics>. [cit. 2026-04-07].
2. PETR, Michal. Dobrá praxe vědeckého publikování. Online. Masarykova univerzita, 20. 6. 2017. Dostupné z: https://scientometrics.muni.cz/media/3057631/zasady_vedeckehe_publicovani_na_mu_cz.pdf. [cit. 2025-04-07].
3. UNIVERZITA KARLOVA. FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD. KNIHOVNA. Průvodce publikováním odborného textu pro začínající autory. FSV UK, c2026. Dostupné z: <https://knihovna.fsv.cuni.cz/podpora-studia-vedy/pruvodce-publicovanim>. [cit. 2026-04-08].

Stav ke dni 18.5.2026